

Město Tábor se zařadilo mezi první města s certifikovaným systémem EnMS dle ČSN EN ISO 50001. Základy implementace normy byly položeny v roce 2014, kdy společnost PORSENNA městu zpracovala dokumentaci EnMS a byl proveden precertifikační audit. Foto: PORSENNA

ÚVODNÍ SLOVO

Co přináší doba „postcovidová“ v oblasti energetického managementu?

Zatímco vrcholí přípravy výzev nových dotačních titulů pro období 2021 – 2030 a některé z výzev již byly i vypsány, musíme věřit, že ceny elektřiny a energie obecně svého vrcholu dosáhly a na čas se situace stabilizuje.

V souvislosti s růstem cen energie, včetně PHM se poděší době začalo hovořit o energetické chudobě a opatřeních proti ní. Zatímco návrh na snížení DPH až na nulu není příliš systémový, lze čerpat inspiraci ze zahraničí, kde tento problém často řeší na lokální úrovni a skutečně jen v případech, které to vyžadují.

Město Vídeň má například vlastního energetického ombudsmana, který mj. vyjednává podmínky pro zhruba 6 % vídeňských domácností postižených energetickou chudobou. Odpovědí na rostoucí ceny by mohl být také vzestup energetických komunit, ale na něj si v ČR bohužel asi budeme muset ještě chvíli počkat.

Po letech, kdy jsme se nechávali chlácholit nízkými cenami energie se opět ukazuje, že jedna z věcí, která dává smysl, je energetický management. Za tímto pojmem je však nutné vidět víc, než často zaměňovaný monitoring spotřeby nebo řízení tepla v budově. Je dobré se vždy vrátit k definici (viz ČSN EN ISO 50001) a energetický management provádět v celé jeho šíři – od plánování přes monitoring a vyhodnocování po kontrolu a neustálé zlepšování.

Již při přípravě a koordinaci projektů vzniká první a zásadní potenciál snižování energetické náročnosti. Pokud některý z článků logického řetězu EnMS vynecháte, můžete pak na měřidlech jen smutně sledovat, že spotřeba energie ne a ne začít klesat. A to aspoň do té míry, kdy byt jen z části kompenzuje nárůst cen.

Přeji Vám mírnou zimu, alespoň pokud jde o účty za energii.

Miroslav Šafařík
ředitel PORSENNA o.p.s.

UVNITŘ NAJDETE

1. Úvodní slovo
2. Jak se bránit rostoucím cenám energie?
2. Energetické hospodářství a energetický management z pohledu zákona a normy
3. Závěry projektu SCORE – kam kráčí komunitní energetika?
3. Jak dál s projekty metodou EPC?
4. Nová dotace na veřejné osvětlení
4. Nový Operační program životní prostředí
4. Kalendář akcí
4. Kontakty

Jak se bránit rostoucím cenám energie?

Růst cen energie, který se projevila nejvíce u elektřiny svou intenzitou překvapil. Od nejnižší hodnoty v červenci se cena komodity do začátku října více než zdvojnásobila a aktuálně osciluje okolo 120 €/MWh.

Principy EnMS jako odpověď

Je zajímavé analyzovat příčiny tohoto stavu, ale podstatnější je, jak se s nastalou situací vypořádat. Systematicky vedený energetický management si umí vcelku dobře poradit například s pomalu rostoucími cenami tepla, ale s ohledem na neelasticitu poptávky je obtížnější snižovat spotřebu elektřiny. Přesto principy EnMS dávají celkem jasnou odpověď, jak se s náklady na energii vypořádat.

Plánovitost

Především je to důsledné plánování, v rámci kterého se předem stanoví požadavky na spotřebu energie (optimalizace spotřeby).

Jde například o nastavení pravidel pro veřejné zakázky a pro nákup spotřebičů.

Nemělo by se tak stávat, že nově pořízené zařízení (typicky technologie nové kuchyně) bude vyžadovat mnohem více energie než dosud. S výhodou lze použít příslušný EnPI.

Chování uživatelů

Také v případě elektřiny závisí velikost spotřeby poměrně významně na chování spotřebitelů, ať už se jedná o technologie budov (větrání, chlazení, osvětlení), tak o spotřebiče (kancelářská technika).

Vyplatí se zavést a kontrolovat dodržování provozních řádů. V případě nových budov je to možné zčásti svěřit technice, ovšem s ohledem na typické chování uživatelů.

Vlastní výroba (prosumership)

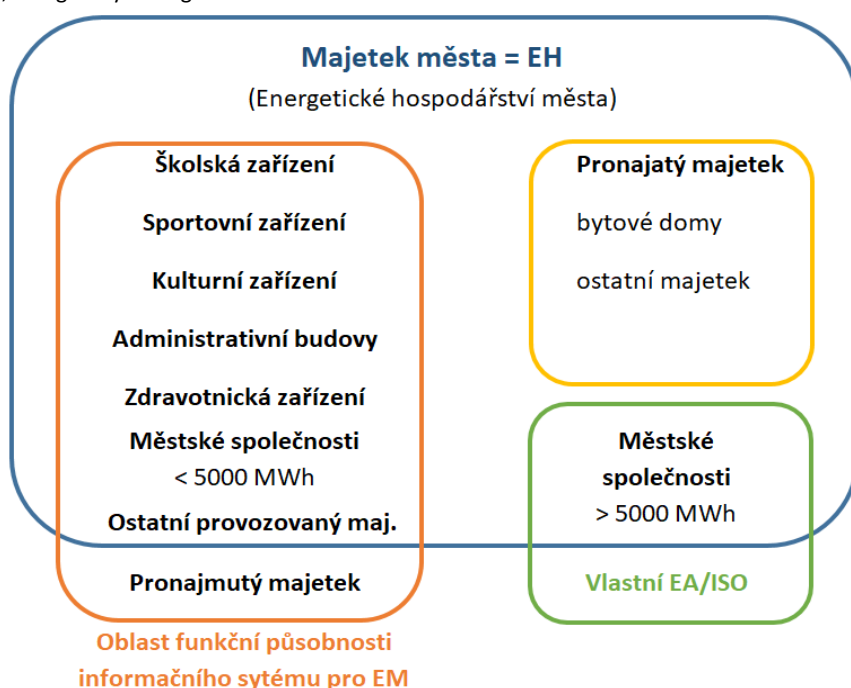
Možností, která se dnes nabízí přirozeně je krytí části spotřeby z vlastního zdroje, typicky výrobou elektřiny ve FVE. Stále je sice potřeba plánovat tento zdroj s ohledem na bilanci vlastní spotřeby, ale už se lze připravit na možnost sdílení výroby v blízké budoucnosti.

Energetické hospodářství a energetický management z pohledu zákona a normy

Poněkolkáté a jistě ne naposledy se vracíme k tématu povinnosti zpracovat energetický audit (EA) na energetické hospodářství (EH) organizace. Na níže uvedeném schématu jsme se pokusili vyznačit vztah energetického managementu (EM) a EH. Zatímco dle zákona je nezbytné postihnout celé EH v rámci EM, pokud má nahradit zpracování EA, energetický management dle ISO 50001 se

vztahuje pouze na provozovaný majetek. Je tak nutné rozlišit působnost EM, který se může vztahovat i na objekty, které nejsou součástí EH.

EH se dále může členit na ucelené části (UČEH), ovšem s podmínkou, že v rámci každého UČEH je nezbytné podrobně řešit významné spotřeby (budovy) s více než 5 % celkové spotřeby stejně jako v případě celého EH.

Nový e-manažer - kompatibilita s ISO 50001

Jak jsme Vás již v předchozím čísle zpravodaje informovali, všechny stávající uživatele informačního systému e-manažer aktuálně čeká přechod na novou verzi systému, která kromě zrychlení odezvy přinese mnoho nových funkcí, podrobnější provázání s normou ČSN EN ISO 50001, usnadnění procesu plnění nových legislativních požadavků a mimo jiné také další možnosti v napojování měřidel třetích stran.

Proces přechodu na nový systém je v plném proudu a součástí podpory je nově také pro jednodušší seznámení s novým SW, lepší orientaci a jako pravidelný průběžný školicí materiál pro uživatele SW připraven newsletter SW e-manažer s návody a instruktážními videomanuály.

EM E-manažer

Energetický audit nebo certifikace ISO 50001?

Tuto otázku si stále kladou všichni, kteří chtějí jednak splnit povinnost ze zákona, ale především se dobře věnovat správě energetického hospodářství.

Zatímco mnozí volí jednodušší možnost energetického auditu, jiní se vydávají náročnější cestou dodržování pravidel nastavených v rámci EnMS dle ČSN EN ISO 50001. Už jen proto, že mnoho organizací energetický management již provádí a pracuje na jeho zdokonalování.

Pokud jde o náklady, není v obou případech zásadní rozdíl, ale porovnávají by měly být spíše celkové přínosy. Zatímco energetický audit po pár letech zůstane zapomenut, energetický management je živý proces, který by měl být navíc prováděn podle principu neustálého zlepšování.

Je na zvážení každé organizace, který způsob zvolí a také v jakém okamžiku. Energetický audit podle nového přístupu může být racionální rozhodnutí například pro ty, kteří s energetickým managementem teprve začínají.

Závěry projektu SCORE – kam kráčí komunitní energetika?

Zatímco tvůrci dotačních titulů uvažují o „drobné změně“ – z podpory komunitní energetiky přejít na podporu komunální energetiky, projekt SCORE, jehož cílem bylo nalézt řešení pro rozvoj komunit napříč Evropou, se chýlí ke svému závěru.

Podarilo se nám naplnit cíle v oblasti analýz, přípravy návodů manuálů a příkladů ze zahraničí, ale hlavní překážka přetrvává – jednoduchý způsob, jakým mohou členové komunit sdílet své přebytky výroby.

Překážky, ale i pokrok v Evropě

Podobné problémy řeší aktuálně i v Itálii, Španělsku a v dalších zemích, kde však mají současně výhodu, že komunitní projekty již mají své místo na energetickém trhu a mohou se opřít i o profesní organizace.

Rozhodující bude způsob, jakým se do národních legislativ promítnou ustanovení dvou evropských směrnic, které definují dva typy společenství – Společenství pro OZE a Občanské energetické společenství.

Příkladem nám přitom může být i Polsko, kde net-metering během tří let navýšil instalovaný výkon ve fotovoltaických elektrárnách o 2 GW, čímž bylo v přepočtu uspořeno cca 30 mld.Kč na dotacích.

Jak dál s projekty metodou EPC?

Projekty EPC by měly být jedním z pilířů při dosahování cílů v oblasti energetické náročnosti a klimatické neutrality.

V souvislosti s aktuální podporou jejich přípravy a bonifikací v rámci OPŽP si zde dovolíme shrnout jejich hlavní výhody.

Garantovaná úspora

V žádném jiném případě nelze dosáhnout garantované výše (nebo vyšší) úspory.

- ✓ předběžné posouzení záměru z hlediska úspor energie
- ✓ energetický posudek
- ✓ kompletnost žádosti do programu ÚSPOR ENERGIE/ENERG

- ✓ pokrytí z 90 % způsobilých výdajů na přípravu a energetický posudek
- ✓ podmínky pro poskytnutí úvěru stejné jako u ÚSPORÁCH ENERGIE/ENERG

- ✓ příprava EPC projektu
- ✓ příprava povinných dokumentů pro žádost do OPŽP
- ✓ pomoc s přípravou zadávacího řízení na realizační firmu (ESCO)

- ✓ pokrytí z 90 % způsobilých výdajů na výše uvedené činnosti

Obrázek: NRB

Česká cesta

V ČR je bohužel znát slabá vůle řešit systémovou podporu rozvoje komunit a případná dotace bez systémových opatření není řešení. Komunity se mohou prosazovat jen pomalu a „zezdola“ s využitím omezených dostupných možností.

Jedná se zejména o případy, kde se komunita tvoří přirozeným způsobem, což může být v oblasti zařízení sociální péče, nových sídlišť, co-housingu, SVJ a bytových družstev apod.

Net-metering a smartmetering

Přítom nejjednodušší možností podpory je zavedení net-meteringu, který je ze strany energetických společností označován v ČR za nerealizovatelný, tedy slovy: „To u nás nejde“.

Ovšem stále platí, že kde je vůle, tam je cesta. Podmínkou je rychlá digitalizace energetiky zavřená nejpozději do 7 let kompletním nasazením smartmeterů na všechna OM. Tím by spolu s usnadněním transakcí, evidencí a obchodováním s přebytky mělo být umožněno řídit spotřebu a výrobu v místě. Sdružení OM v rámci komunit by tak nemělo nic bránit.

Vedlejším efektem bude snazší vypořádání se s energetickou chudobou i méně problémů s problematickými dodavateli.

Nová zelená úsporám 2021+

S ukončením programu Nová zelená úsporám byl spuštěn navazující program Nová zelená úsporám 2021+, který byl vyhlášen 26. července, kdy byly ve stručnosti zveřejněny informace o hlavních cílech a oblastech podpory. Spuštění příjmu žádostí bylo vyhlášeno dne 12. 10. 2021.

Zásadní změny v programu:

- Širší nabídka dotací
- Výhodnější podmínky
- Jednodušší vyřízení žádosti

Nově je nastaven finanční kombinační bonus v případě provedení více úsporných opatření.

Jedna z nepřijemných změn je stanovení rozhodného data uznatelných výdajů na 1. 1. 2021. U rozběhnutých akcí bohužel tato podmínka znamená nemožnost zahrnutí výdajů před tímto datem mezi uznatelné.

Bližší informace naleznete na webu:

<https://2030.novazelenausporam.cz/>

Využití podpory od NRB

Pro přípravu projektů EPC (vč. kombinace s OPŽP) je možné nově využít podporu z programu ELENA (European Local ENergy Assistance), kterou zprostředkovává **Národní Rozvojová Banka** (dříve Českomoravská záruční a rozvojová banka).

Podpora je určena na:

- přípravu projektů EPC (počáteční technické poradenství, zpracování analýzy vhodnosti využití metody EPC),
- přípravu povinných příloh a zpracování žádosti o podporu z příslušného dotačního programu (obvykle OPŽP),
- přípravu zadávacího řízení na realizační firmu (ESCO).

Podpora je až 90 % způsobilých výdajů.

Žádosti je možné podávat průběžně, formulář žádosti je ke stažení na webu NRB (viz odkaz níže). Po potvrzení registrace klient s bankou podepíše smlouvu o spolupráci, na základě které banka zajistí vše potřebné.

Více informací naleznete zde:

<https://www.nrb.cz/produkt/elena-pro-verejny-sektor/>

Nová dotace na veřejné osvětlení

Oproti očekáváním je nový dotační titul poněkud omezen skutečností, že je předem stanovený objem úspor energie, kterých musí být projekty obnovy soustav VO dosaženo.

Pomocí dané směrné hodnoty si každý může spočítat svou míru podpory. Jedná se o dotaci ve výši **30 Kč na uspořeno kWh energie**.

Zatímco v případě prosté výměny svítidel může míra podpory přesáhnout i 80 %, v případě komplexních projektů obnovy bude míra podpory podstatně nižší, v závislosti na komplexnosti opatření a velikosti (příkonu) měněných zdrojů odhadem v rozmezí 15 - 40 %.

Výše dotace na jeden projekt je limitována 10 000 000 Kč u obce nad 10 tisíc obyvatel a 4 000 000 Kč u obce do 10 tisíc obyvatel na subjekt a rok. Je tak možné připravit víceleté projekty, resp. více etap obnovy soustav VO.

V letech 2022 – 2025 bude tato dotace poskytována prostřednictvím programu EFEKT a financována z Národního plánu obnovy. Reálné podávání žádostí skončí dříve (aktuální výzva je do 30.6.2023) nebo vyčerpáním alokace ve výši cca 2 mld. Kč.

V následujícím období bude program podpory transformován do Modernizačního fondu a za obdobných podmínek bude pokračovat až do roku 2030.

Program je již aktuálně vyhlášen a příjem žádostí může teoreticky začít v lednu 2022. Je však nezbytné počkat na zveřejnění metodik potřebných pro zpracování žádosti a energetického posudku.

Celé znění je k dispozici na: www.mpo-efekt.cz/cz/dotacni-programy/efekt/vyzvy

Nový Operační program životní prostředí

Podpora výstavby nových energeticky efektivních budov a kvalitních renovací bude pokračovat pravděpodobně od začátku roku 2022, pravidla budou vyhlášena již dříve.

V současné době jsou dokončována pravidla dotačního programového období 2021 – 2027. V oblasti energetických úspor bude plynule navázáno na stávající Operační program životního prostředí (celá ČR vyjma projektů na území hl. m. Prahy).

Alokace prostředků je v novém období o něco vyšší než v období současném, ale jedná se o posun ve prospěch komplexních projektů s úsporou primární energie z neobnovitelných zdrojů vyšší než 30 %.

V rámci programu budou podpořena adaptační opatření na změnu klimatu, opatření zvyšující kvalitu vnitřního prostředí. Podpořeny budou projekty novostaveb splňující nejhůře klasifikaci A na úrovni primární energie z neobnovitelných zdrojů. Předpokládá se také zvýhodněná míra podpory pro energeticky aktivní budovy a zvýšení limitů míry podpory a celkové absolutní výše podpory, která může pro **nejlepší projekty být až 50 %**.

První výzvy by SFŽP mohl vypsát již na přelomu letošního roku. Lze očekávat zjednodušení administrativních úkonů i způsobu stanovení výše podpory v podobě jednotlivých nákladů.

Výzva v rámci Národního plánu obnovy

Aktuálně je vyhlášena výzva v rámci Národního plánu obnovy, prostřednictvím Národního programu životního prostředí. Primárně je určena pro projekty, které neuspěly ve 146. výzvě předchozího programu OPŽP. Více viz: <https://www.narodniprogramzp.cz/>

Kalendář akcí

Vzdělávací program v Klimaticko-energetickém managementu

Akreditovaný vzdělávací program zaměřený na plánování a způsob zavedení klimaticko-energetického managementu formou online seminářů a workshopů.

- **Termín a místo** semináře pokračují až do 12/2021
- **Témata** Implementace KEM, řešení výstupů a konzultace z předchozích seminářů aj.
- **Materiály k seminářům** k dispozici ke stažení na www.klimavobcich.cz/vzdelavaci-program/

EFEKT 2022-2027

MPO vyhláší Státní program na podporu úspor energie **EFEKT III pro 2022–2027**.

Dne 1.11.2021 byla zveřejněna Výzva č.1/2022 na **Zavedení systému hospodaření s energií v podobě energetického managementu**.

- **Začátek podávání žádostí: 1.1.2022**
- **Ukončení podání žádostí: 30.6.2022**
- **Celková alokace: 10 000 000 Kč**

Text programu prošel rozsáhlými úpravami, cílem bylo snížit administrativní zátěž. K dispozici bude i nadále **Příručka pro žadatele**, podrobné informace ke každé ose podpory budou uvedeny v aktuálních výzvách a podmínkách dotace.

Energetické poradenství EKIS

Bezplatné konzultace pokračují! Domluvte si schůzku s našimi specialisty, nebo zašlete dotaz přes poradnu i-EKIS.

Anketa

Vážíme si vašeho času a pozornosti, kterou věnujete čtení našich zpravodajů. Vaše názory nás zajímají. Budeme rádi za zpětnou vazbu a návrhy:

www.porsennaops.cz/e-manazer/anketa

EM E-manažer

Kontakt PORSENNÁ

Kancelář **Michelská 18/12a**
140 00 Praha 4

T +420 244 013 189

E emanazer@porsenna.cz

W www.porsennaops.cz

W www.energetickymanagement.cz

W www.e-manazer.cz

